

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 35C/86/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116207185
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Bowker
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2022:7116207185.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Bowker v právnej veci žalobcu: Q. B., nar. XX.X.XXX, bytom U., XXX XX. P., občan SR, v zastúpení Sýkora - advokátska kancelária, s.r.o., Zoborská 13, 040 01 Košice, IČO: 47 256 206, proti žalovanej: Slovenská republika - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.750,- Eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Žalobcovi priznáva voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100% z výšky priznanej nemajetkovej ujmy vo výške 1.750,- Eur.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 29.3.2016 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu sumy 20.250,- Eur titulom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu štátu. Žiadal aj náhradu trov konania.

2. Žalobca v žalobe tvrdil nasledovné skutočnosti: Žalobca bol obvineným v trestnom konaní zo spáchania zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a), § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 5T 8/2013-364 zo dňa 05.03.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 8To/64/2013-388 z 02.06.2014 bol žalobca spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený. Žalovaná je subjektom zodpovedným za ujmu spôsobenú žalobcovi nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu štátu. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, Úrad justičnej a kriminálnej polície ČVS: ORP-2098/4-OJP-KE-2010 zo dňa 26.10.2010 bolo voči žalobcovi podľa § 199 ods. 1 trestného poriadku začaté trestné stíhanie a dňa 22.12.2010 podľa § 206 ods. 1 trestného poriadku vznesené obvinenie zo spáchania zločinu úverového podvodu formou pomoci podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a), § 21 ods. 1 písm. d) trestného zákona, na tom skutkovom základe, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode so žalobcom podal spoluobvinený páchatel' v Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. žiadosť o úver, ku ktorému doložil fiktívne potvrdenie o príjme a následne so stavebnou sporiteľňou uzatvoril zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, na základe ktorej mu bol po zdokladovaní účelovosti použitia úveru fiktívnou faktúrou vyhotovenou žalobcom vyplatený úver, ktorý páchatel' prestal splácať, čím stavebnej sporiteľni bola spôsobená škoda vo výške 16.555,18 EUR. Voči uvedenému uzneseniu podal žalobca sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 3 Pv 562/2010 zo dňa 24.01.2011 zamietnutá z dôvodu, že sťažnosť nebola dôvodná. Dňa 03.01.2013 prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I podal na osobu žalobcu obžalobu č. k. 3 Pv 562/2010-54 pre spáchanie zločinu úverového podvodu spáchaného formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) k § 222 ods.

1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, na skutkovom základe uvedenom v obžalobe. Rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 5T 8/2013-269 zo dňa 15.04.2013 bol žalobca spod obžaloby prokurátora podľa § 285 písm. b) trestného poriadku v celom rozsahu oslobodený z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Proti tomuto rozsudku podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I dňa 22.04.2013 odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský sud v Košiciach uznesením sp. zn. 8To/64/2013 z 09.09.2013 tak, že napadnutý rozsudok v oslobodzujúcej časti podľa § 321 ods. 1 písm. b) trestného poriadku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 5T 8/2013-364 zo dňa 05.03.2014 bol žalobca spod obžaloby prokurátora podľa § 285 písm. b) trestného poriadku opätovne v celom rozsahu oslobodený z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Proti tomuto rozsudku podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I dňa 18.03.2014 odvolanie, ktoré bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 8To/64/2013-388 z 02.06.2014, doručeným obhajcovi žalobcu dňa 26.08.2014, ako nedôvodne zamietnuté podľa § 319 trestného poriadku. Z vyššie uvedeného vyplýva, že trestné stíhanie voči žalobcovi bolo nezákonne vedené od 22.12.2010 do 02.06.2014, kedy bol žalobca právoplatne oslobodený spod obžaloby. Žalobca svojim konaním nedal dôvod pre začatie, ani pre pokračovanie v trestnom stíhaní. Uvedené trestné stíhanie výraznou mierou nepriaznivo zasiahlo do dôstojnosti, cti, dobrej povesti a súkromia žalobcu a nepriaznivo ovplyvnilo jeho osobný, rodinný, spoločenský a pracovný život, dôsledky čoho žalobca pociťuje dodnes. Následkom tohto nezákonného trestného stíhania žalobca utrpel závažnú ujmu vo svojich právach, vrátane psychickej a emočnej ujmy a nenapraviteľnú ujmu vo svojom osobnom, rodinnom a profesijnom živote a v spoločenskom uplatnení. V trestnom konaní bol žalobca trestne stíhaný za úmyselný kvalifikovaný trestný čin úverového podvodu spáchaný formou účasti (§ 222 ods. 1, ods. 3 písm. a), § 21 ods. 1 písm. d) k tr. zákona), ktorým mal spôsobiť škodu väčšieho rozsahu 16.555,18 EUR a za ktorý mu hrozilo uloženie trestu odňatia slobody na tri až desať rokov. Miera závažnosti tohto trestného činu s ohľadom na chránené hodnoty, následky, mieru zavinenia a okolnosti, za ktorých mal byť trestný čin spáchaný, bola vysoká, spojená s naliehavším záujmom na potrestaní páchatel'a a vyšším stupňom spoločenského odsúdenia. Dôvera žalobcu v spravodlivosť a legálnosť rozhodovania orgánov verejnej moci bola týmto trestným konaním vedeným voči jeho osobe vážne narušená aj s ohľadom na okolnosti začatia, vedenia a pokračovania v trestnom stíhaní. K vzneseniu obvinenia voči žalobcovi došlo po viac ako štyroch rokoch od údajného spáchania skutku. Už na začiatku konania pritom bolo zrejmé, že niet žiadneho zákonného dôvodu na trestné stíhanie žalobcu. Orgánom činným v trestnom konaní žalobcu od začiatku konania uvádzal, že nespáchal skutok, ktorý mu bol kladený za vinu a na svoju obhajobu uvádzal relevantné skutkové tvrdenia a predkladal hodnoverné dôkazy. Žalobca spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní, poskytoval im potrebnú súčinnosť, vo veci navrhoval vykonanie dôkazov potrebných k náležitému včasnému objasneniu veci a zúčastňoval sa vyšetrovacích úkonov a hlavných pojednávaní. Trestne stíhanie bolo voči žalobcovi začaté v čase, keď mal 34 rokov, žil v spoločnej domácnosti spolu so svojou manželkou, s ktorou spoločne vychovával tri maloleté deti. Pracovne pôsobil ako spoločník a konateľ obchodnej spoločnosti TIROSTAV, spol. s r.o. Viedol riadny život, súdne trestaný nikdy nebol. Trestne stíhanie znášal žalobca po psychickej a emočnej stránke veľmi ťažko, nevedel sa vyrovnáť s tým že bol obvinený zo spáchania trestného činu úverového podvodu, za ktorý mu hrozilo uloženie trestu odňatia slobody na tri až desať rokov. Pociťoval beznádejnosť, úzkosť a neistotu ohľadne svojej budúcnosti. Aj napriek tomu, že bol nevinný, žalobca bol v trestnom konaní nútený podrobovať sa úkonom orgánov činných v trestnom konaní. Vzťah žalobcu s jeho blízkymi, známymi a spolupracovníkmi sa zhoršil. V rodine žalobcu často vznikali napäté situácie vyplývajúce z prebiehajúceho trestného konania a s tým spojených povinností žalobcu zúčastňovať sa vyšetrovacích úkonov a platiť trovy právneho zastúpenia. Trestne stíhanie veľmi ťažko a úzkostne prežívala aj manželka žalobcu, jeho maloleté deti a najbližší príbuzní. Žalobca tým veľmi trpel. Začatie a vedenie trestného stíhania, to všetko pri vedomí o svojej nevine, spôsobili žalobcovi významnú psychickú záťaž, stres, dlhotrvajúce pocity neistoty, úzkosti, krivdy a frustrácie a dlhodobo nepriaznivo zasahovali do jeho súkromného, pracovného a rodinného života a do možnosti rovnocenného spoločenského uplatnenia. V dôsledku trestného stíhania mnohí známi žalobcu stratili záujem komunikovať a stýkať sa s ním a s jeho rodinou. Vzhľadom k týmto okolnostiam a strate dôvery tiež zo strany zákazníkov a obchodných partnerov žalobcu došlo k výraznému zhoršeniu ekonomickej situácie obchodnej spoločnosti žalobcu TIROSTAV, spol. s r.o., ktorá sa dostala do straty. Tým došlo aj k podstatnému zhoršeniu finančnej situácie a životnej úrovne rodiny žalobcu, čo žalobca znášal veľmi ťažko. Rovnako ako prežíval trestné stíhanie žalobca, by ho prežíval každý nachádzajúci sa na jeho mieste a v jeho postavení. Trestné stíhanie navyše žalobca prežíval intenzívnejšie s ohľadom na svoju sociálnu situáciu, rodinné a spoločenské pomery. Trestné stíhanie vedené voči žalobcovi vážne narušili jeho dôveru v zákonné a spravodlivé rozhodovanie orgánov verejnej moci v Slovenskej republike. Vzhľadom na rozsah, závažnosť a následky

ujmy spôsobenej žalobcovi iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je možné považovať za dostatočne zadosťučinenie, túto ujmu pritom nie je možné uspokojiť inak. S ohľadom na vyššie uvedené si preto žalobca uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za nezákonné trestné stíhanie, nezákonné rozhodnutie o začatí trestného stíhania a nesprávny úradný postup orgánov činných v trestnom konaní vo výške 20.250 EUR, ktorej výšku žalobca považuje s ohľadom na okolnosti prípadu za primeranú. Listom zo dňa 07.01.2016, doručeným žalovanej dňa 19.01.2016, žalobca požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie tohto nároku v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z., avšak bezvýsledne. Žalovaná doposiaľ v stanovenej lehote nárok žalobcu neuspokojila, žiadosti žalobcu nevyhovela a požadovanú náhradu žalobcovi ani len z časti neuhradila. Žalovaná listom zo dňa 17.03.2016, doručeným žalobcovi dňa 23.03.2016, písomne oznámila žalobcovi, že neuspokojí jeho nárok s odôvodnením, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo v čase jeho vydania zákonné a riadne odôvodnené.

3. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení označil a predložil nasledovné dôkazy: uznesenie OR PZ v Košiciach ČVS: ORP-2098/4-OJP-KE-2010 zo dňa 22.12.2010, uznesenie Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 3 Pv 562/2010 zo dňa 24.01.2011, obžaloba Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 3 Pv 562/2010-54 z 03.01.2013, rozsudok Okresného súdu Košice I č. k. 5T 8/2013-269 zo dňa 15.04.2013, odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I zo dňa 22.04.2013, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/64/2013 z 09.09.2013, rozsudok Okresného súdu Košice I č. k. 5T 8/2013-364 zo dňa 05.03.2014, odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I zo dňa 18.03.2014, uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 8To/64/2013-388 z 02.06.2014, trestný spis Okresného súdu Košice I sp. zn. 5T 8/2013, žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku s doručenkou, odpoveď žalovanej zo dňa 17.03.2016, výsluch žalobcu, výsluch svedkov D. J., H. T..

4. Žalobca v konaní použil nasledovné prostriedky procesného útoku: skutkové tvrdenia uvedené v žalobe, návrhy na vykonanie vyššie uvedených dôkazov.

5. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila podaním zo dňa 8.10.2018, v ktorom uviedla, že žalobca nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci v zmysle ustanovenia § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Osobitne nepoukázal na žiadny nesprávny úradný postup prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý by bol konštatovaný na to oprávneným orgánom, resp. na nezákonný zásah orgánov prokuratúry do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Celý postup príslušných orgánov prokuratúry ako aj jednotlivých prokurátorov bol v súlade s platnou právnou úpravou procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní upravenou zákonom č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Nevyhnutným je poukázať na to, že o nesprávny úradný postup nemôže ísť v konaní, ktoré je zavŕšené vydaním rozhodnutia vo veci samej. V takom prípade prichádza do úvahy len náhrada škody titulom nezákonného rozhodnutia, ktoré by pre nezákonnosť bolo príslušným orgánom zrušené. Z obsahu žaloby je možné vyvodiť, že žalobca považuje v predmetnom konaní za nezákonné uznesenie Okresného riaditeľstva PZ, Úradu justičnej a kriminálnej polície, Odboru justičnej polície, Košice sp. zn. ČVS: ORP-2098/4-OJP-KE-2010 zo dňa 22.12.2010, ktorým mu bolo vznesené obvinenie za zločin úverového podvodu formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d), k), § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky týmto poukazuje na tú skutočnosť, že žalobca v žalobe nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia na základe ktorého by mu prináležal nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II. ÚS 163/2013-50, uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 201/2007 zo dňa 30.07.2008 konštatoval, že: „...podľa názoru dovolacieho súdu nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby sú vykonávané v medziach zákona, na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe alebo k jej prepusteniu z väzby alebo k oslobodeniu spod obžaloby.“ Najvyšší súd Slovenskej republiky teda dospel k záveru, že orgány činné v trestnom konaní zákonným konaním v rámci trestného konania nemôžu neoprávnene zasiahnuť do osobnosti fyzickej osoby a teda fyzickej osobe následne ani nemôže vzniknúť nárok na náhradu škody a nemajetkovú ujmu, keďže nedošlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnosti. Do pozornosti sudu žalovaná dala i rozhodnutie Európskeho

súdu pre ľudské práva Lavrechov proti Českej republike zo dňa 20.06.2013, v ktorom sa uvádza, že skutočnosť, že bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby, sama o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od začiatku inak vadné". Obdobný právny názor prezentoval i Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze sp. zn. III. ÚS 165/2002. Konštrukciu spočívajúcu v tom, že nezákonným je uznesenie o vznesení obvinenia s poukazom na to, že trestné stíhanie obvineného bolo zastavené alebo obžalovaný bol spod obžaloby oslobodený a vzhľadom na zastavenie alebo oslobodenie je uznesenie o vznesení obvinenia nezákonným rozhodnutím nie je možné akceptovať a to najmä s prihliadnutím na to, že takáto konštrukcia nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z.. Zákon č. 514/2003 Z.z. v žiadnom ustanovení neupravuje, čo i len rámcovo, takúto konštrukciu a nepriznáva jej status nezákonného rozhodnutia. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na právny názor vyjadrený v rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 15.10.2015 č.k. 8C 10/2013-154, rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 24.07.2015 č.k. 19C/181/2013-140 a rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 19.09.2016 pod č.k. 42C 412/2015-170. Absencia právnej úpravy tejto konštrukcie tzv. nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia v normatívnom texte nemá za následok medzeru v právnom poriadku Slovenskej republiky, ale je vyjadrením vôle normotvorcu takúto konštrukciu ani neuzákoníť. Vzhľadom k tomu neprináleží súdom vytvárať takúto konštrukciu v rámci ich rozhodovacej činnosti. Prípadne rozhodnutie súdu, ktoré by legitimizovalo takúto konštrukciu nezákonného rozhodnutia by bolo v rozpore so všetkými zásadami trestného práva účinného na území Slovenskej republiky, pretože uznesenie o vznesení obvinenia podľa, platného trestného práva nepredpokladá istotu, že skutok sa stal, že je trestným činom alebo prečinom a istotu, že ho skutočne spáchal podozrivý. Uznesenie o vznesení obvinenia tak nie je nezákonným z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu alebo prečinu neskôr počas jednotlivých štádií trestného konania z rôznych dôvodov sa nepotvrdila." (viď str. 14 a 15 rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 15.10.2015 č.k. 8C 10/2013-154). V danej veci nie je splnená základná podmienka úspešného uplatnenia náhrady škody a to existencia nezákonného rozhodnutia. Vzhľadom k tomu neexistuje právny titul pre priznanie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Okresný súd Bratislava I vo svojom rozsudku zo dňa 04.12.2015 č.k. 19C/71/2014-95 vyslovil názor, že „Extenzívny výkladom zákona č. 514/2003 Z.z. bol síce judikatúrou prijatý záver, že z pohľadu nároku na náhradu škody má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie spod obžaloby, avšak uvedený záver nemôže byť prijímaný absolútne a bezvýhradne. Za nezákonné nemôže byť automaticky považované každé začatie trestného stíhania, resp. každé vznesenie obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného, resp. obžalovaného, bez posúdenia a zohľadnenia osobitosti trestného prípadu." Totožný názor zaujal i Okresný súd Bratislava I vo svojom rozsudku zo dňa 09.05.2016 č.k. 10C 108/2011-242. Podľa názoru Okresného súdu Bratislava I konštatovanom na strane 11 a 12 rozsudku zo dňa 20.10.2016 č.k. 25C 110/2012-210 „ustanovenie § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. nepozná prípad nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré by bolo nezákonné práve tým, že následne v trestnom konaní by bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený. Súd má za to, že tak extenzívnym výkladom ustanovenia § 6 ods. 1 zákona c. 514/2003 Z. z. ako to argumentuje žalobca a pripúšťa doterajšia súdna prax, nie je možné rozšíriť existenciu nezákonného rozhodnutia vydaného v rámci trestného konania niektorým z orgánov činných v trestnom konaní. Súd má za to, že takýmto širokým výkladom ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. by boli porušené všetky zásady trestného procesu, a to od momentu vznesenia obvinenia v prípravnom konaní až do jeho skončenia v trestnom súdnom konaní. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.03.2012 sp. zn. 7 Cdo 27/2011 vyplýva, že na to aby bolo rozhodnutie označené za nezákonné musí byť na to určeným procesným postupom zrušené. V rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 19.10.2016 č.k. 10C 191/2014-185 sa konštatuje, že „v konaní nemohla byť preukázaná ani príčinná súvislosť medzi vznikom uplatneného nároku v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia, keďže žiadne z rozhodnutí orgánu verejnej moci nebolo príslušným orgánom pre nezákonnosť zrušené v rámci vedenia trestného konania." Totožná situácia je i v prejednáwanej veci žalobcu. V rámci vykonaného trestného konania vedeného proti žalobcovi nebolo žiadne z rozhodnutí na to určeným procesným postupom zrušené. V tejto súvislosti žalovaná osobitne poukazuje taktiež na právoplatný rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 19.09.2016 č.k. 42 C 412/2015-170, ktorým bola žaloba o náhradu škody zamietnutá. Z uvedeného rozsudku okrem iného vyplýva, že „... nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia nemožno vyvodiť len zo samotnej skutočnosti, že následne bola trestná vec okresným prokurátorom zastavená (súdom oslobodená). Táto skutočnosť sama o sebe nevyvoláva nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia ako základného predpokladu pre vznik nároku na náhradu škody. Uznesenie o vznesení obvinenia nemožno považovať automaticky za nezákonné. Otázkou nezákonnosti rozhodnutia nemožno v civilnom sporovom konaní o náhradu škody posudzovať

ako predbežnú. Je nevyhnutné, aby nezákonnosť rozhodnutia bola konštatovaná príslušným orgánom." Z rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 9C 66/2008 a Krajského súdu Bratislava sp.zn. 8Co 251/2010 taktiež nesporne vyplýva, že nemožno považovať uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné len z dôvodu, že obvinený nebol právoplatne odsúdený. Civilné súdy majú zakaždým v konaniach o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. skúmať, či došlo k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v Trestnom poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní. V predmetnom konaní k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v Trestnom poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní nedošlo. Orgány činné v trestnom konaní v predmetnom trestnom konaní postupovali prísne v súlade s príslušným procesným predpisom (Trestným poriadkom), ktorý upravuje jednotlivé štádiá trestného konania a s tým súvisiace oprávnenia a povinnosti orgánov činných v trestnom konaní (vyšetrovateľa PZ a prokurátora). Nevyhnutným je podotknúť, že v zmysle v súčasnosti platného a účinného Trestného poriadku vyšetrovateľ alebo poverený príslušník Policajného zboru nemá v prípade, ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba (§ 206 ods. 1 Trestného zákona) inú zákonnú možnosť iba vydať uznesenie o vznesení obvinenia, pokiaľ sa nechce sám vystaviť nebezpečenstvu trestného stíhania pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 327 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Dôsledné vyšetrovanie vykonané vo verejnom zaujme, v prípade dostatočne odôvodneného záveru, že trestný čin spáchala určitá osoba, by nebolo možné vykonať bez predchádzajúceho vydania rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia. Takýto právny titul - nezákonné rozhodnutie, ktorým by bolo uznesenie o vznesení obvinenia sa v zákone č. 514/2003 Z.z. nenachádza. Žalovaná osobitne poukazuje na tú skutočnosť, že žalobca v procesnom postavení obvineného síce podal ústne - formálne do zápisnice sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia sp. zn. ČVS: ORP-2098/4-OJP-KE-2010 zo dňa 22.12.2010, avšak túto neskôr nijako neodôvodnil. Obvinený, v tomto konaní žalovaný, iba formálne podal proti uzneseniu o vznesení obvinenia riadny opravný prostriedok - sťažnosť, pričom svoj záujem náležite nehájil. Neuviedol žiadne skutočnosti na svoju obhajobu. Orgány činné v trestnom konaní v tomto štádiu trestného konania, teda i prokurátor pri rozhodovaní o sťažnosti, dôvodne vychádzali zo znaleckého posudku, ktorý bol hlavným a nespochybným dôkazom, z ktorého vyplývalo to, že práce fakturované obvineným neboli v skutočnosti vykonané. Obvinený svoju obhajobu o vykonaní prác vtedy už nebohým Ing. Sergiusom Medviďom použil až v neskoršej časti trestného konania. Z uvedeného vyplýva, že nie je pravdou, že obvinený od začiatku trestného konania uvádzal relevantné skutkové tvrdenia a dôkazy o svojej nevinne. Náležitým je dať do pozornosti súdu, že v trestnom konaní svedčiaca svedkyňa Eva Chovancová (matka žalobcu) evidentne zmenila na hlavnom pojednávaní pred súdom svoju výpoveď z prípravného konania po zistení, že skutočnosti ňou uvedené v prípravnom konaní sú v neprospech jej syna, pričom obžaloba práve na tvrdenia tejto svedkyne z prípravného konania poukazovala. Rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 5T 8/2013-269 zo dňa 15.04.2013 bol žalobca spod obžaloby prokurátora oslobodený. Proti tomuto rozsudku podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením sp.zn. 8To/64/2013 z 09.09.2013 tak, že napadnutý rozsudok v časti, ktorou bol žalobca oslobodený zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, pričom uviedol aké úkony má prvostupňový súd vykonať v záujme náležitého objasnenia veci. Až následne bol žalobca (obvinený) po rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu spod obžaloby právoplatne oslobodený podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku pretože skutok nie je trestným činom. Z uvedeného vyplýva, že obvinený sa daného skutku dopustil, skutok sa stal, avšak súd vyhodnotil dôkaznú situáciu tak, že daný skutok nie je trestným činom. Vzhľadom k priebehu celého trestného konania je možné jednoznačne konštatovať, že bolo dôvodným vznesenie obvinenia žalobcovi, keďže na základe zistených skutočností po začatí trestného stíhania bol dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchal žalobca (ktorý ani neodôvodnil sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia za účelom zbavenia sa viny). Orgány činné v trestnom konaní konali v súlade s ustanovením § 206 ods. 2 Trestného poriadku. Inak ani konať nemohli. Akékoľvek odškodnenie za konanie / skutok, ktorého sa žalobca reálne dopustil, ktoré bolo predmetom obžaloby, avšak nebolo súdom vyhodnotené ako trestné konanie, by bolo nepochybne v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov). Bolo by absurdným, aby štát za takéto konanie žalobcovi zaplatil. Obžalobou sa obvinenému nikdy nekladla za vinu škoda v nim uvedenej výške 16.555,18 €, ale iba 3.203,21€, teda doplatenie zvyšných 20% úverových prostriedkov obvinenej po predložení dokladov o účelnom použití prostriedkov stavebného úveru, ktoré vystavil obvinený v rozpore so skutočnosťou. V súvislosti s tvrdením žalobcu, že na základe informácií o vedení trestného stíhania voči jeho osobe došlo k strate jeho známych a k výraznému zhoršeniu ekonomickej situácie obchodnej spoločnosti TIROSTAV, spol. s r.o. je potrebným uviesť, že informácia o trestnom stíhaní nejakej osoby nie je verejne

dostupnou informáciou. Orgány činné v trestnom konaní túto informáciu nezverejnili. Pokiaľ žalobca ako obvinený oznámil túto skutočnosť svojim známym a klientom svojej obchodnej spoločnosti, je následky takéhoto svojho konania povinný znášať sám a nedávať ich na vrub orgánom činným v trestnom konaní. Nevyhnutným je taktiež poukázať, že žalobca nepredkladá žiadne relevantné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení týkajúcich sa ujmy v jeho pracovnom, spoločenskom a súkromnom živote. Žalobca nijako neodôvodňuje ním požadovanú výšku nemajetkovej ujmy v sume 20.250,- €. Spôsob určenia tejto výšky zo žaloby vôbec nevyplýva.

6. Žalovaná na preukázanie svojich tvrdení označila a predložila nasledovné dôkazy: trestný spis Okresného súdu Košice sp. zn. 5T8/2013.

7. Žalovaná použila nasledovné prostriedky procesnej obrany: tvrdenia uvedené v jej vyjadrení a návrhy na vykonanie vyššie uvedeného dôkazu.

8. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 6.11.2018, kedy žalobu v celom rozsahu zamietol. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 2Co/142/2019-226 zo dňa 19.6.2020 rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. V odôvodnení súd druhej inštancie uviedol, že v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej vedením trestného stíhania nemôže súd pri hodnotení dôkazov, pre ktoré došlo k oslobodeniu spod obžaloby znovu posudzovať vinu poškodenej osoby, nevylučuje to však zohľadniť iné okolnosti, sprevádzajúce začatie a pokračovanie trestného stíhania. Žalobca nebol oslobodený právoplatnými rozhodnutiami súdov preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný, alebo že mu bola udelená milosť alebo že trestný čin bol amnestovaný. Žalobca nemôže niesť zodpovednosť za výpoveď svedkov, ktorí boli vypočutí a na ich základe sa zmenili okolnosti významné pre posúdenie viny či nevinu obžalovaného. Odvolací súd zdieľal názor žalobcu, vyjadrený v odvolaní ohľadne oprávnenosti nemajetkovej ujmy s tým, že jej výšku podľa okolností prípadu a všeobecne judikovaných kritérií s rešpektovaním zásady primeranosti má právo ustáliť súd. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného stíhania a že pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní nie je rozhodujúce, ak orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Súd prvej inštancie preto pochybil, ak za už výškou a primeranosťou žiadaného peňažného zadosťučinenia nezaoberal a nevykonával navrhnuté dôkazy na túto okolnosť a postupoval príliš formalisticky.

10. Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav:

11. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ Úradu justičnej a kriminálnej polície Odbor justičnej polície ČVS: ORP-2098/4-OJP-KE-2010 zo dňa 22.12.2010 bolo voči 1/ Beáte Ovšakovej ako obvinenej zo zločinu úverového podvodu a 2/ žalobcovi ako obvinenému zo zločinu úverového podvodu formou účastníctva vznesené trestné stíhanie. Uvedené uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 10.1.2010 pri jeho výsluchu, kedy zároveň do zápisnice uviedol, že proti uvedenému uzneseniu o vznesení obvinenia podáva sťažnosť, ktorú odôvodní dodatočne písomne a doručí ju vyšetrovateľovi PZ.

12. Uznesením Okresnej prokuratúry Košice I. č.k. 3Pv 562/10-6 zo dňa 24.1.2011 bola sťažnosť žalobcu zamietnutá, pretože sťažnosť nie je dôvodná. Nakoľko žalobca danú sťažnosť písomne dodatočne neodôvodnil, prokurátor vychádzal z obsahu vyšetrovacieho spisu, výsluchov svedkov P. P., E. R. a žalobcu a zistil, že obvinená T. Z. použila na zdokladovanie účelu použitých finančných prostriedkov zo Zmluvy o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere s PSS, a.s. Bratislava zo dňa 22.2.2006 č. XXXXXXXXXX faktúru č. XXXXXX vystavenú dňa 10.3.2006 od dodávateľa Tirostav, Turgenevova 10, Košice a príjmový pokladničný doklad o úhrade tejto faktúry. Faktúru aj príjmový pokladničný doklad vystavil obvinený (žalobca), ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že práve boli vykonané, faktúra zaúčtovaná a daň z nej riadne odvedená. Predmetom faktúry sú práce s materiálom na RD-Drienov pre odberateľa T. Z. v hodnote 504.399,40 Sk. Po predložení týchto dokladov bolo zo strany PSS, a.s. vyplatených T. Z. zvyšných 20% úverových prostriedkov vo výške 3.303,21 Eur. Zo znaleckého posudku č. 38/2010 znalca Ing. U. vyplynulo, že celková výška realizovaných stavebných prác na prístavbe RD Drienov je podľa obhliadky a vypracovaného kontrolného rozpočtu vo výške 34. 907,35 Sk. Z uvedeného je zrejmé, že práce, ktoré sú predmetom faktúry č. XXXXXX neboli reálne vykonané v takom rozsahu ako to vyplýva

z faktúry. Vzhľadom na uvedené skutočnosti prokurátor považoval rozhodnutie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia proti žalobcovi za odôvodnené a v súlade so zákonom.

13. Dňa 25.1.2013 bola na Okresný súd Košice I. podaná obžaloba na obvinených 1/ T. Z., 2/ žalobcu, ktoré konanie bolo vedené pod sp. zn. 5T/8/2013. V odôvodnení bola uvedená výpoveď matky žalobcu, ktorá uviedla, že dňa 10.3.2006 za ňou prišiel jej syn s tým, že doniesol jej podklady na vystavenie faktúry, plus jej doniesol na papieri napísané, čo má dať do faktúry, objednávky. Na tom základe ona vystavila faktúru č. 200607 zo dňa 10.3.2006. Vo vedľajšej izbe sedeli obaja obžalovaní a ona počula, že obžalovaná chce sa nasťahovať do domu v Drienove a od žalobcu chcú, aby zohnal stavebný materiál a jej nastávajúci svokor jej pôjde dom opraviť. Faktúra sa vystavovala za účelom toho, že pani Z. potrebovala zdokladovať tento úver, tak jej syn vystavil faktúru.

14. Rozsudkom Okresného súdu Košice I. sp. zn. 5T/8/2013 zo dňa 15.4.2013 bol žalobca oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I.. Na základe odvolania prokurátora zo dňa 22.4.2013 Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 8To/64/2013-316 zo dňa 9.9.2013 zrušil napadnutý rozsudok vo vzťahu k žalobcovi v jeho oslobodzujúcej časti a vrátil okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

15. Rozsudkom Okresného súdu Košice I. č.k. 5T/8/2013-364 zo dňa 5.3.2014 bol žalobca oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I.. V odôvodnení súd uviedol, že J. Eva B. vo svojej výpovedi v prípravnom konaní uviedla, že vystavila predmetnú faktúru, pričom podklady jej priniesol obžalovaný. Bola prítomná aj pri tom, ako obžalovaná T. Z. dala obžalovanému (žalobcovi) peniaze vo výške približne 500.000,- Sk. Na druhý deň prišiel Ing. J. E., ktorému dal obžalovaný - žalobca na základe faktúry sumu 380.000,- Sk. Pokiaľ ide o dodávku stavebného materiálu tento bol vystavený vo výške 123.749,30 Sk. Vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní uviedla, že obžalovaný jej povedal, že má vystaviť faktúru za vykonanú prácu a na základe toho ona vystavila faktúru. Obžalovaný jej nepovedal, že má byť použitá za účelom zdokladovania úveru. Nepočula ani, aby sa obžalovaný bavil o úvere s pani Z.. Peniaze boli obžalovanému vyplatené pani Z. a jej druhom až potom, čo sa vystavila faktúra. Zo všetkých uvedených skutočností súd uzavrel, že nebola preukázaná medzi obžalovaným (žalobcom) ani ďalšími osobami dohoda o tom, že tento im dá fiktívnu faktúru o vykonaných prácach pre účely stavebného úveru. Pri konštatovaní dôkaznej núdze v súvislosti so subjektívnou stránkou, súd rozhodol o oslobodení obžalovaného (žalobcu) spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I.

16. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prokurátor, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 8To/55/2014-388 zo dňa 2.6.2014, ktorým odvolanie prokurátora zamietol.

17. Listom zo dňa 15.1.2016 doručeným Generálnej prokuratúre SR žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z.z.. Listom zo dňa 17.3.2016 Generálna prokuratúra SR odpovedala žalobcovi, že zákonné dôvody a podmienky na uspokojenie ním uplatňovaných nárokov nie sú dané a preto uplatňovaný nárok na náhradu škody neuspokojí.

18. V konaní vypovedal svedok D. J., ktorý uviedol, že so žalobcom sa pozná 20 rokov, ich vzťahy boli normálne, kamarátske aj pracovné, žalobcova firma preňho pracovala na nejakých stavebných prácach v subdodávkach. Potom sa nestal preňho nedôveryhodným, ale prestal s ním spolupracovať, lebo mal problém so štátom, čím v podstate myslel trestné stíhanie. Po trestnom stíhaní žalobcu sa so žalobcom stýka osobne, ale už nie v pracovnej rovine, prácu mu už nedáva. So žalobcom sú stále kamaráti, i keď sa nestretávajú dennodenne. Svedok sa nevedel vyjadriť, či žalobca by mal z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania nejakú ujmu.

19. Súd vec právne posúdil podľa nasledovných ustanovení:

20. Podľa čl. 46 ods. 1 zákona č. 460/1992 Z.z. Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 46 ods. 3 zákona č. 460/1992 Z.z. Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

22. Podľa § 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon“), tento zákon upravuje a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len "územná samospráva") za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy, c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

23. Podľa § 3 ods. 1 zákona, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom.

24. Podľa § 3 ods. 2 zákona, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

25. Podľa § 4 ods. 1 písm. d) zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu.

26. Podľa § 5 ods. 1 zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

27. Podľa § 6 zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

28. Podľa § 9 ods. 1 zákona, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

29. Podľa § 9 ods. 2 zákona, pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

30. Podľa § 15 ods. 1, 2 zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadost") s príslušným orgánom podľa § 4

a 11. Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

31. Podľa § 16 ods. 4 zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

32. Podľa § 17 ods. 1 zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. 1a)

33. Podľa § 17 ods. 2 zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

34. Podľa § 17 ods. 3 zákona, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

35. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

36. Podľa § 12 ods. 2 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy¹²) platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

37. Podľa § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

38. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán a vec právne vyhodnotil takto:

39. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú fyzickým a právnickým osobám nezákonným konaním svojich orgánov ich rozhodnutiami alebo nesprávnym úradným postupom vyplýva z čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a predstavuje integrálnu súčasť práva jednotlivca na súdnu ochranu.

40. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom je jednou z foriem objektívnej zodpovednosti štátu, t.j. bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nemožno zbaviť, avšak len za súčasného splnenia troch podmienok: 1) existencia škody, 2) nezákonné rozhodnutie resp. nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci a 3) príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom.

41. Pri osvedčení nároku na náhradu škody musia byť jednoznačne preukázané všetky atribúty vzniku zodpovednosti štátu za škodu tak, že musí byť jednoznačne preukázaný nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci alebo musí byť rozhodnutie orgánu verejnej moci pre nezákonnosť zrušené príslušným orgánom, taktiež musí byť jednoznačne preukázaný vznik škody a príčinná súvislosť, vo vzťahu k vzniku nároku na priznanie nemajetkovej ujmy musia byť taktiež splnené atribúty vzniku zodpovednosti štátu za vznik uplatneného nároku. Nepostačuje iba pravdepodobný záver o splnení niektorej z podmienok vzniku zodpovednosti štátu za majetkovú škodu, resp. nároku na priznanie nemajetkovej ujmy.

42. Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy má každý právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom. Prostredníctvom práv priznaných čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenská republika poskytuje ústavnú záruku, že orgán verejnej moci bude o právach oprávnených osôb rozhodovať v súlade so zákonom a že postup uskutočnený v mene orgánu verejnej moci bude správny. V prípade odklonu od tejto záruky Slovenská republika určuje, že poškodená osoba dostane náhradu za spôsobenú škodu. Účelom základných práv zaručených čl. 46 ods. 3 Ústavy nie je poskytnutie satisfakcie každému, komu orgán verejnej moci porušil jeho ochranu priznanú právnym poriadkom.

43. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania, ak k takému rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania resp. oslobodzujúcim rozsudkom sa trestné konanie končí, to znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené resp. skončilo oslobodením, treba hľadať nielen v ustanovení čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a túto nemožno odmietnuť len z dôvodu, že rozhodnutie o začatí trestného stíhania a vzatí žalobcu do väzby bolo zákonné, pretože v tom čase nebol postup orgánov činných v trestnom konaní a neskôr postup súdu v rozpore so zákonom. Súd má za to, že uvedenú situáciu je nutné posudzovať extenzívne nielen v súlade s európskou judikatúrou a zásadami ústavnoprávneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je striktno povinný dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv.

44. Je iste právom a povinnosťou štátu zabezpečovať ochranu spoločnosti vyšetrovaním podozrení zo spáchania trestnej činnosti a jednotlivec je povinný v určenom rozsahu znášať obmedzenia z toho vyplývajúce, avšak pokiaľ orgány činné v trestnom konaní dospejú k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukáže ako nezákonné, ide vo vzťahu k takto stíhanej osobe o postup porušujúci jej základné ľudské práva. Ak má byť jednotlivec povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nepáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005). Týmto výkladom nijak nedochádza k popretiu možnosti štátu viesť trestné stíhanie proti konkrétnej osobe ani sa neobmedzuje legitímne právo štátu odhaľovať trestnú činnosť a viesť trestné stíhanie proti osobe, ktorá je dôvodne podozrivá, že sa trestnej činnosti dopustila.

45. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, t.j. takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom. Zodpovednosť štátu je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu. Vznik tejto zodpovednosti ďalej predpokladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušilo, teda zbavilo právoplatnosti. V preskúmvanej veci žalobca svoj nárok na náhradu škody odvodzoval z uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 22.12.2010. Keďže vyššie

citované uznesenie o vznesení obvinenia nebolo pre nezákonnosť zrušené podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona, bolo potrebné zaoberať sa otázkou, či oslobodenie spod obžaloby môže mať z hľadiska ust. § 6 citovaného zákona rovnaký význam ako jeho zrušenie pre nezákonnosť. Záporná odpoveď na položenú otázku by však nezodpovedala zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu obsiahnutej v citovanom zákone. Tá sleduje, aby každá zákonom predpokladaná majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe, bola odčinená. Pri zodpovednosti štátu za škodu v prípadoch nezákonného trestného stíhania, nie je rozhodujúca skutočnosť, z akého dôvodu neskončilo trestné stíhanie právoplatným odsúdením. Podstatné je, že trestné stíhanie bolo voči žalobcovi vedené a že žalobca bol spod obžaloby oslobodený. Oslobodzujúcim rozsudkom sa trestné stíhanie stáva „automaticky“ nezákonným. Pri posudzovaní opodstatnenosti tohto nároku, nie je preto relevantné argumentovať, z akého dôvodu bol žalobca spod obžaloby oslobodený.

46. Súd mal za to, že zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, tak ako to vyplýva z dikcie ust. § 6 ods. 1 citovaného zákona. Vyššie uvedený výklad predstavuje už ustálenú súdnu judikatúru a súdnu prax. Skutočnosť, že nedošlo (resp. objektívne nemohlo dôjsť) k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok celého trestného stíhania. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Zhrnúc uvedené súd konštatoval, že v danom prípade je splnená prvá základná podmienka pre záver o zodpovednosti štátu a to existencia nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci.

47. Zmysel právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu má spočívať v tom, aby každá škoda spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu, bola primerane odčinená. Ustanovenie § 17 ods. 1 uvádza, že sa uhradza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

48. Súd zisťoval splnenie aj ďalšej podmienky potrebnej na priznanie nároku na náhradu škody titulom zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci - príčinnú súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím štátu a mal za to, že táto je daná.

49. V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje ako priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom a škodou, resp. vznikom nemajetkovej ujmy vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi akou ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.6.2010, sp.zn. 5Cdo126/2009).

50. Súd mal za to, že nárok žalobcu sa odvíja od nezákonného rozhodnutia, ktorým je uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 22.12.2010, pričom na všetky ďalšie rozhodnutia, procesné opatrenia, postupy a úkony učené v rámci tohto v konečnom dôsledku nezákonného trestného stíhania súd prihliadal komplexne pri stanovovaní priznanej výšky škody.

51. Žalobca v konaní tvrdil, že vznesenie obvinenia dňa 22.12.2010 a následné trestné stíhanie trvajúce do 2.6.2014 malo negatívne následky v podobe zásahu do jeho dôstojnosti, cti, dobrej povesti a súkromia žalobcu a nepriaznivo ovplyvnilo jeho osobný, rodinný, spoločenský a pracovný život. Z dôvodu tohto nezákonného trestného stíhania utrpel závažnú ujmu vo svojich právach, vrátane psychickej a emočnej

ujmy a nenapraviteľnú ujmu vo svojom osobnom, rodinnom a profesijnom živote a v spoločenskom uplatnení. Dôvera žalobcu v spravodlivosť a legálnosť rozhodovania orgánov verejnej moci bola týmto trestným konaním vedeným voči jeho osobe vážne narušená aj s ohľadom na okolnosti začatia, vedenia a pokračovania v trestnom stíhaní. Vzťah žalobcu s jeho blízkymi, známymi a spolupracovníkmi sa zhoršil. V rodine žalobcu často vznikali napäté situácie vyplývajúce z prebiehajúceho trestného konania a s tým spojených povinností žalobcu zúčastňovať sa vyšetrovacích úkonov a platiť trovy právneho zastúpenia. Trestne stíhanie veľmi ťažko a úzkostne prežívala aj manželka žalobcu, jeho maloleté deti a najbližší príbuzní. V dôsledku trestného stíhania mnohí známi žalobcu stratili záujem komunikovať a stýkať sa s ním a s jeho rodinou. Vzhľadom k týmto okolnostiam a strate dôvery tiež zo strany zákazníkov a obchodných partnerov žalobcu došlo k výraznému zhoršeniu ekonomickej situácie obchodnej spoločnosti žalobcu TIROSTAV, spol. s r.o., ktorá sa dostala do straty. Tým došlo aj k podstatnému zhoršeniu finančnej situácie a životnej úrovne rodiny žalobcu.

52. Ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. zakladá nárok poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy a to bez ohľadu na to, či zároveň vznikla škoda (skutočná škoda či ušlý zisk). Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného (nie je spojená so znížením majetkového stavu, či jeho nezvýšením, hoci bolo predpokladané) a vedľa nepriaznivých dôsledkov vyvolaných neprimeranou dĺžkou súdneho konania, môže zahŕňať aj iné negatívne dopady nesprávneho úradného postupu, či nezákonného rozhodnutia, najmä do osobnostnej integrity poškodeného. Peňažná kompenzácia nastupuje vtedy, ak nie je možné vzniknutú nemajetkovú ujmu nahradiť inak, t.j. kedy dostačujúcim prostriedkom nápravy by nebolo len obyčajné konštatovanie porušenia práva.

53. Iba závažná ujma odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a za takú je považovaná ujma, ktorú by z objektívneho hľadiska a nie z hľadiska subjektívnych pocitov dotknutého vzhľadom na okolnosti a intenzitu zásahu, jeho dopad a dôsledky a jeho trvanie považovala za značnú každá iná fyzická osoba v danom mieste a čase a v tej istej situácii, spoločenskom postavení atď. (NS SR sp. zn. 4Cdo/81/2011).

54. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzita zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu závažnú. Rozhodujúce je však objektívne hľadisko a nie subjektívne pocity, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba (NS 5Cdo 201/2013).

55. V náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 754/2016 tento súd konštatoval, že v týchto prípadoch (rozumej prípady náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z.) je potrebné zohľadniť medzi takýmito kritériami jednak povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby (následky v osobnostnej sfére poškodeného), ako aj okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Za pomoci týchto kritérií ustálená výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí však súčasne najmä zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti (obdobne rozsudok veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 z 27. júna 2012). Inak povedané, určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti (Najvyšší súd SR rozsudok sp. zn. 7 Cdo 145/2011 z 12. decembra 2012).

56. I keď výška zadosťučinenia (nemajetkovej ujmy) v peniazoch je predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať (NS SR sp.zn. 4 Cdo 171/2005).

57. Súdny pri určovaní konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy musia vždy zohľadňovať nielen primeranosť k iným finančným kompenzáciám, ale naďalej prihliadať na zákonné kritéria, a to najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 písm. a/ až d/ a ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.) (Najvyšší súd SR sp.zn.: 2Cdo/68/2017 zo dňa 31.1.2019).

58. Pri úvahách o určení primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd teda prihliadol na vyššie citované závery o potrebe určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím v súlade s kritériami uvedenými v § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. samozrejme pri náležitom zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, a zároveň túto posúdil aj v kontexte s rozhodnutiami ESLP a ústavného súdu.

59. Kritériá, na ktoré súd prihliadal pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, sú uvedené v § 17 ods. 3 cit. zákona. Ide o normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil okolnosti významné pre určenie výšky náhrady. Súd tak prihliada najmä na dopad nezákonného rozhodnutia do osobnostnej sféry poškodeného, nepriaznivosť jeho vplyvu na povesť poškodeného, jeho doterajší spôsob života a podobne. Výpočet je demonštratívny a nevylučuje, aby sa prihliadlo aj na iné okolnosti, pokiaľ budú považované za porovnateľne závažné. Je potrebné brať do úvahy aj závažnosť sporu pre účastníka samotného. Z uvedeného potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť automaticky už zo samotnej existencie nezákonného rozhodnutia.

60. Pri nemajetkovej ujme ide o stav mysle poškodenej osoby, ktorý sa preukazuje empaticky, a to určitým vcítením sa do pozície trestne stíhaného človeka. Hoci možnú ujmu v dôsledku trestného stíhania na základe nezákonného rozhodnutia spočívajúcu v neistote, obavách, frustrácii poškodeného ohľadne výsledku konania je možné objektívne prezumovať, pretože každá fyzická osoba v podobnej situácii by ju objektívne pociťovala, avšak posudzovanie, či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú v zmysle kritérií upravených v ustanovení § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., je už ale predmetom ďalšieho dokazovania, kedy je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu v konaní hodnoverne preukázal.

61. K žalobcom uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy súd poukazuje na ust. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. a právne uzatvára, že v prejednávanom prípade by samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu vzniknutú u žalobcu. Trestné stíhanie žalobcu trvalo celkovo cca 3 roky, 5 mesiacov a 11 dní, kedy bol stíhaný zo skutku, za ktorý mu hrozilo odsúdenie za zločin úverového podvodu formou pomoci, za ktorý mu hrozilo uloženie trestu odňatia slobody na tri až desať rokov. Súd mal za to, že v prípade žalobcu, samotné konštatovanie porušenia práv žalobcu nie je možné považovať za dostatočné vzhľadom na dĺžku trestného stíhania. Trestné stíhanie v takej dĺžke nemožno považovať za primerané a preto ani nie je spravodlivé odškodniť ho len deklaráciou o porušení práv (či inou, nepeňažnou formou kompenzácie).

62. Nezákonné trestné stíhanie voči žalobcovi nepochybne predstavovalo zásah do osobnostných práv žalobcu, objektívne spôsobilý zasiahnuť do cti, povesti a ľudskej dôstojnosti. Žalobca po dobu trestného stíhania sa musel podrobovať úkonom orgánov činných v trestnom konaní a následne pred súdom, čo určite muselo vyvolať úňho pocity úzkosti, frustrácie a obavy z výsledku trestného stíhania a to po dobu viac než 3 rokov. S prihliadnutím na objektívne hľadisko tohto prípadu je evidentné, že následky, ktoré nastali na strane žalobcu sú objektívneho charakteru a určite by takéto následky v podobnej situácii pociťovala aj iná fyzická osoba. Avšak k tomu je potrebné prihliadnuť aj na iné konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu (a teda aj tohto), kedy zvýšený význam a vplyv nezákonného trestného stíhania na osobu poškodeného musí poškodený v konaní nielen tvrdiť, ale aj spoľahlivo doložiť a to najmä vtedy, ak následky v rodinnom, pracovnom či spoločenskom živote poškodeného nemôžu byť totožné s následkami inej fyzickej osoby v rovnakej resp. podobnej situácii.

63. K uvedeným tvrdeným skutočnostiam žalobca žiadal vykonať dokazovanie výsluchom jeho osoby a výsluchom svedkov D. J. a H. T.. Vzhľadom na to, že právny zástupca žalobcu prehlásil, že sa so žalobcom nevie skontaktovať a zabezpečiť jeho účasť na pojednávaní, pričom právne zastúpenie trvá, súd predvolal žalobcu pojednávanie nariadené na deň 20.10.2020, 14.1.2021, 2.3.2021, 27.4.2021, 20.7.2021, 10.2.2022, 24.5.2022, 18.8.2022 spôsobom upraveným v ustanovení § 106 ods. 1 písm. a) CSP, avšak tento sa ani na jedno z nariadených pojednávaní nedostavil. Takisto sa nedostavil ani svedok Peter Bomba. Súd vykonal dokazovanie výsluchom svedka Jána Smoláka, z ktorého vyplynulo, že z dôvodu trestného stíhania žalobcu prestal spolupracovať s jeho firmou, stavebné práce mu už nedáva. V rovine osobnej ostali kamaráti.

64. V konaní takto nebolo zo strany žalobcu riadne a bez pochyb preukázané, aké boli ďalšie následky v podobe zhoršenia jeho vzťahov osobných, rodinných, profesijných a spoločenských (okrem prezumovanej frustrácie a negatívnych pocitov z prebiehajúceho trestného stíhania). Žalobca za celé obdobie súdneho konania sa ani na jedno z nariadených pojednávaní nedostavil, ohľadom ním začatého sporu nekontaktoval svojho vlastného právneho zástupcu za účelom oboznámenia sa s priebehom konania, čím vlastne nepreukázal ani záujem na výsledku tohto súdneho konania v podobe priznania nemajetkovej ujmy vo výške 20.250,- Eur, t.j. v takom značnom rozsahu, aký žiadal podanou žalobou. Žalobca takto nepreukázal, že by trestné stíhanie žalobcu zasiahlo do jeho súkromia, rodinného a osobného života takou závažnou mierou, že by bolo potrebné ju kompenzovať sumou nemajetkovej ujmy v požadovanej výške. Ak žalobca tvrdil, že došlo k zhoršeniu jeho rodinných vzťahov vo forme úzkostného prežívania tejto situácie manželkou, ich deťmi a najbližšími príbuznými, tieto tvrdenia neboli preukázané vôbec. Žalobca na preukázanie ním tvrdených skutočností nenavrhol vykonať dôkaz ani výsluchom jeho manželky a detí, ak teda tvrdil, že trestné stíhanie ťažko dopadalo aj na nich. Súd zároveň nemal ani žiadnu informáciu o veku maloletých detí žalobcu za účelom posúdenia, či tieto sú schopné pochopiť podstatu trestného stíhania voči ich otcovi. Okrem iného, ak by aj maloleté deti žalobcu vedeli o trestnom stíhaní otca, túto informáciu sa mohli dozvedieť iba od neho resp. od matky, resp. od inej blízkej osoby. Z toho dôvodu to považoval súd len za ničím nepodložené formalistické tvrdenia. Taktiež žalobca nepreukázal, že mnohí známi stratili záujem komunikovať so žalobcom a stýkať sa s ním, či s jeho rodinou. Žalobca dokonca nežiadal k týmto skutočnostiam žiadnu ďalšiu osobu z rodinného kruhu ani vypočuť. Uvedené skutočnosti ostali len v rovine tvrdení žalobcu. Čo sa týka zhoršenia spoločenských a priateľských kontaktov žalobcu, z výsluchu svedka Jána Smoláka vyplynula práve opačná okolnosť a to že tento priateľské kontakty so žalobcom z dôvodu vedeného trestného stíhania nepretrhol, naďalej sú kamaráti.

65. Čo sa týka straty dôvery zo strany zákazníkov a obchodných partnerov žalobcu a v dôsledku toho k výraznému zhoršeniu ekonomickej situácie obchodnej spoločnosti žalobcu TIROSTAV, spol. s r.o., ktorá sa dostala do straty, čím malo dôjsť k podstatnému zhoršeniu finančnej situácie a životnej úrovne rodiny žalobcu, k uvedenej skutočnosti mohol súd vychádzať iba z vykonaného dokazovania - výsluchu svedka D. J., ktorý síce potvrdil, že v pracovnej rovine prestal so žalobcom resp. jeho firmou spolupracovať, avšak tvrdený pokles príjmov v jeho spoločnosti TIROSTAV, spol. s r.o. nebol preukázaný. Tento reálny a konkrétny pokles príjmov spoločnosti žalobcu nebol v konaní tvrdený a ani preukázaný napr. predložením daňových priznaní citovanej spoločnosti z obdobia pred a po skončení trestného stíhania žalobcu, pričom z jedinej výpovede svedka Jána Smoláka súd ešte nemohol uzavrieť, že príjmy uvedenej spoločnosti v čase a po skončení trestného stíhania boli v nepomere so stavom predtým.

66. Okrem iného súd uvádza, že v tomto prípade by sa jednalo o pokles príjmov resp. zisku spoločnosti TIROSTAV, spol. s r.o., t.j. nejednalo by sa automaticky o pokles príjmov samotného žalobcu. Aj keď žalobca je jediným konateľom a spoločníkom danej spoločnosti, z uvedeného nemožno vyvodzovať predpokladaný pokles príjmov (ušlý zisk) samotného žalobcu. Každý dosiahnutý zisk spoločnosti TIROSTAV, spol. s r.o. bol totiž ziskom samotnej spoločnosti (právnickej osoby) a nie ziskom žalobcu - spoločníka (fyzickej osoby). Skutočnosť, že spoločnosť dosiahne zisk, ešte automaticky neznamená, že je to zisk konkrétneho spoločníka spoločnosti, nakoľko spoločnosť musí o rozdelení zisku medzi spoločníkov rozhodnúť špecifickým postupom a to rozhodnutím valného zhromaždenia o rozdelení zisku resp. pri jednoosobovej spoločnosti rozhodnutím jediného spoločníka v zmysle § 132 v spojení s § 125 Obchodného zákonníka, ktoré rozhodnutie musí byť urobené v písomnej forme a musí byť spoločníkom podpísané. Takýto dokument žalobca v konaní nepredložil ani neoznačil, pričom pri striktnom dodržiavaní kontradiktórnosti konania a vykonávania dôkazov len na návrh, súd sám od seba takéto dokazovanie nie je oprávnený vykonať. Súd považuje ešte za potrebné podotknúť, že akákoľvek spoločnosť s ručením obmedzeným má v prípade dosiahnutia zisku za príslušný rok možnosť s ním po zdanení naložiť dvoma rozdielnymi spôsobmi a to ponechať v spoločnosti resp. rozdeliť medzi spoločníkov na základe rozhodnutia valného zhromaždenia resp. pri jednoosobovej spoločnosti na základe rozhodnutia jediného spoločníka, ale aj to až po zdanení a po doplnení rezervného fondu spoločnosti. Z tohto postupu jednoznačne vyplýva vyššie uvedené odôvodnenie, že zisk spoločnosti (po zdanení) nemožno stotožňovať so ziskom spoločníka spoločnosti. Z uvedeného dôvodu bolo opätovne na žalobcovi preukázať súdu, že prerozdelenie dosiahnutého zisku spoločnosti TIROSTAV, spol. s r.o. jemu ako jedinému spoločníkovi bolo pravidelným chodom vecí, ktorý bol zmarený práve a jedine

rozhodnutím o vznesení obvinenia a prebiehajúcim trestným stíhaním. Avšak takýto argument žalobca v konaní nikdy nepoužil, t.j. nikdy ani netvrdil, že spoločnosť rozdelila zisk aj predtým (napr. za rok predchádzajúci trestnému stíhaniu) a v neposlednom rade takýto bežný chod veci ani nebol žalobcom nikdy preukázaný, čo je základnou podmienkou pre priznanie nároku na ušlý zisk. Navyiac tak ako súd uvádza, jednalo by sa o ušlý zisk, t.j. škodu v majetkovej sfére žalobcu a nejedná sa o kategóriu nemajetkovej ujmy. Tvrdenie žalobcu o poklese príjmov spoločnosti (čo je možné definovať ako ušlý zisk) nebolo doložené existujúcimi alebo reálne dosiahnuteľnými okolnosťami nasvedčujúcimi tomu, že k danému ušlému zisku spoločnosti naozaj došlo a už vôbec nie k ušlému zisku žalobcu predstavujúceho jeho aktíva po rozdelení zisku spoločnosti spôsobom vyššie citovaným, t.j. k jeho majetkovej škode. Súd opätovne poukazuje na to, že žalobca si žalobou nenárokoval majetkovú škodu, ale len nemajetkovú ujmu.

67. Ďalej bolo nutné sa stotožniť s vyjadrením žalovanej o tom, že v prípade, ak sa informácia o trestnom stíhaní žalobcu rozšírila do okruhu jeho rodiny, známych, priateľov, či dokonca obchodných partnerov jeho spoločnosti, túto informáciu neposkytla žalovaná, pretože údaje o tzv. živých trestných konaniach nie sú nikde zverejňované a tento prípad nebol ani medializovaný, takže dané osoby sa o trestnom stíhaní žalobcu mohli dozvedieť iba od neho alebo od osôb, ktorým on sám túto informáciu o svojom trestnom stíhaní zveril.

68. Je potrebné uviesť, že náhrada nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku vedenia trestného konania v zásade vylúčená. To znamená, že je možná iba výnimočne, tak ako to má na mysli § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. Výnimočnosť prípadu odôvodňujúca priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch preto môže spočívať iba v okolnostiach uvedených v ustanovení § 17 zákona č. 514/2003 Z.z., kedy nepostačuje uvedené okolnosti zakladajúce iba tvrdiť, ale najmä preukázať.

69. Najvyšší súd SR v uznesení z 24.7.2018 sp. zn. 3Cdo 19/2018 dospel (mediálnym) k záveru, že všeobecný súd je povinný určiť primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a EŠLP. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí EŠLP. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. nemá byť vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, čo predstavuje 50-násobok minimálnej mzdy v SR.

70. Súd pri rozhodovaní o nároku vychádzal z vykonaného dokazovania s prihliadnutím ku všetkým vyššie citovaným aspektom stanoveným zákonnou úpravou (zák. č. 514/2003 Z.z.), ustálenou súdnou praxou či judikatúrou, kedy zohľadňoval aj limitáciu vychádzajúcu z hmotnoprávneho predpisu upravujúceho iné odškodnenia s odkazom na poznámku 8a k § 17 ods. 4 - zákon č. 215/2006 Z.z. - zrušený a nahradený zákonom č. 274/2017 Z.z., pričom táto by nemala presiahnuť výšku odškodnenia obeť násilného trestného činu (§ 12 ods. 2 a 3 citovaného zákona). V čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia tento limit predstavoval sumu 15.385,- Eur (t.j. 50 násobok minimálnej mzdy v roku 2010 - 50 x 307,70 Eur - § 12 ods. 2 citovaného zákona) resp. 3.077,- Eur (t.j. 10 násobok minimálnej mzdy v roku 2010 - 10 x 307,70 Eur - § 12 ods. 3 citovaného zákona). Súd pri vcítení sa do pozície žalobcu mal za to, že nezákonným trestným stíhaním osoby žalobcu došlo k určitému zásahu do jeho osobnostných práv, ktorý zásah by objektívne pociťovala každá iná fyzická osoba v takejto situácii, a ktorý je potrebné vykompenzovať relatívnu satisfakciou. Súd teda po zohľadnení povahy trestnej veci, dĺžky trestného stíhania, (ne)preukázaných dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry žalobcu vyhodnotil, že žalobca má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 500,- Eur za každý rok vedeného trestného stíhania, čo pri dĺžke stíhania cca 3,5 roka predstavuje priznanú sumu 1.750,- Eur, keďže narušenie osobných, rodinných, profesijných a spoločenských vzťahov žalobcu neboli preukázané v miere dostačujúcej na to, aby súd mu priznal ním požadovanú sumu 20.250,- Eur. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.750,- Eur súd považoval za spravodlivú, primeranú a predstavujúcu adekvátny balans medzi bagatelizovaním ujmy na strane žalobcu a priznaním premrštenej neprimeranej sumy nemajetkovej ujmy a zároveň zohľadňujúcu limitáciu odškodnenia v zmysle zákona č. 274/2017 Z.z.. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

71. Súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy porovnal prípad žalobcu s inými obdobnými prípadmi (všetky z relatívne aktuálneho obdobia), ktoré predstavujú ustálenú prax:

1/ Rozhodnutie KS Banská Bystrica sp. zn. 16Co/19/2019 zo dňa 20.2.2020 - poškodenému za cca 6 rokov nezákonného trestného stíhania priznaná suma 2.500 Eur, kedy poškodený sociálne väzby stratil a bol spoločensky stigmatizovaný. V tomto prípade však žalobca nepreukázal stratu spoločenských, rodinných väzieb.

2/ Rozhodnutie KS Banská Bystrica sp. zn. 12Co/271/2018 zo dňa 23.1.2020 - poškodenému bola za cca 27 mesiacov nezákonného trestného stíhania priznaná suma 2.700 Eur (100 Eur za každý mesiac), kedy poškodený však pracoval v advokátskej kancelárii a študoval na Právnickej fakulte s cieľom sa zamestnať tam po získaní právnického titulu a teda išlo o inú okolnosť prípadu zdôvodňujúcu vyššiu priznanú sumu.

3/ Rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/134/2019 zo dňa 29.10.2019 (dovolanie voči rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/409/2018 zo dňa 26.2.2019 odmietnuté) - poškodenej bola za vyše 3 roky nezákonného trestného stíhania priznaná suma 2.000 Eur, kedy poškodenej sa v mieste bydliska zdržiavala len občas, keďže dlhodobo žila v zahraničí a dopad trestného stíhania u nej nespôsobil stratu jej zamestnania, resp. neudržateľnú situáciu pre ňu na pracovisku, ani rozpad rodinných vzťahov či partnerského vzťahu, t.j. ide o podobnú situáciu ako u žalobcu.

4/ Rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/66/2018 zo dňa 21.11.2018 (dovolanie voči rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/322/2016 zo dňa 28.3.2017 odmietnuté), kedy bola poškodenému za cca 3 roky nezákonného trestného stíhania priznaná suma 5.000 Eur, pričom však poškodený dopad trestného stíhania do jeho spoločenských, rodinných a iných sociálnych väzieb v konaní preukázal. Žalobca toto dôkazné bremeno v takomto rozsahu neunesol.

72. K argumentácii žalovanej, že nevyhnutnou podmienkou pre náhradu škody a nemajetkovej ujmy je uplatnenie riadneho opravného prostriedku, pričom je na zvážení, či postačuje formálne podanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia bez odôvodnenia, súd uvádza, že obsahovou stránkou sťažnosti sa v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy nie je oprávnený zaoberať. Obsahovú stránku sťažnosti preskúmal odvolací orgán - Okresná prokuratúra Košice I. pred vydaním rozhodnutia č.k. 3Pv 562/10-6 zo dňa 24.1.2011, ktorým bola sťažnosť žalobcu zamietnutá. Aj napriek nedostatočnému odôvodneniu sťažnosti, prokurátor pri rozhodovaní vychádzal z obsahu vyšetrovacieho spisu, výsluchov svedkov P. P., E.O..

73. Čo sa týka otázky priznania úroku z omeškania, súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/100/2017, z ktorého vyplýva, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia; až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. S poukazom na vyššie uvedené úrok z omeškania z nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nebol priznaný vôbec, nakoľko v čase rozhodovania súdu žalovaná ešte v omeškaní nebola.

74. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

75. Podľa § 197 ods. 1 CSP, ak strana navrhne výsluch svedka, zabezpečí jeho prítomnosť na pojednávaní; o tejto skutočnosti vopred upovedomí súd a protistranu.

76. Podľa Čl. 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

77. Žalobca v konaní navrhol vypočuť jeho osobu a dvoch svedkov, avšak tak žalobca, ako aj svedkovia sa na pojednávaní vytýčené súdom nedostavili (okrem jediného svedka Jána Smoláka). Súd poukazuje na jeho procesný postup opísaný v bode 63.

78. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

79. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

80. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

81. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

82. Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľným márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

83. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

84. Vzhľadom na zdĺhavejší proces v súvislosti s administratívnymi úkonmi orgánov štátu pri uvoľnení finančných prostriedkov, súd v zmysle návrhu žalovanej určil na plnenie lehotu 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

85. Teória hovorí, že pri priznávaní náhrady trov konania je na prvom mieste zásada úspechu, ktorú je potrebné uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia je závislá od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Na druhej strane niekedy strany zámerne výšku sporu nadhodnotia, aby napr. odmena advokáta bola čo najvyššia a podobne. Ako prevencia proti uvedenému je potom vhodným riešením rozhodnutie súdu, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP).

86. Súd o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100% avšak iba z priznanej sumy 1.750,- Eur, čo v konečnom dôsledku je nutné považovať za plný úspech v spore, ktorý výsledok závisel od úvahy súdu. Z tohto pohľadu je irelevantné, že v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá.

87. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania zvažoval aj použitie ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku, ktoré hovorí, že výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

88. V citovanom ustanovení § 257 Civilného sporového poriadku je (podobne ako predtým pri § 150 O.s.p.) fixované moderačné absolučné právo súdu zmierniť dôsledky upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom. Záver súdu o tom, že je tu splnený predpoklad na priznanie práva na náhradu trov konania (podľa § 255 Civilného sporového poriadku), nevyklučuje, aby súd súčasne nedospel k záveru, že sú splnené aj predpoklady na aplikáciu § 257 Civilného sporového poriadku. A tak napriek úspechu vo veci súd skonštatuje, že niektorému z účastníkov konania vzniklo právo na náhradu trov konania, lenže sa mu nepriznalo, pretože bolo treba použiť § 257 Civilného sporového poriadku. K uplatneniu zmierňovacieho práva súdu môže dôjsť s prihliadnutím najmä na rôzne aspekty konkrétneho prípadu. Stáva sa tak vtedy, keď súd dôjde k záveru, že povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z rozmanitých dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami.

89. V tomto konkrétnom prípade súd nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa tak na strane žalobcu ani žalovaného. Žalovaným v konaní je štát, kde podľa názoru súdu nie je vytvorený priestor na hodnotenie zvláštnych okolností hodných osobitného zreteľa na jeho strane. Zároveň dôvody hodné osobitného zreteľa súd nevidel ani v charaktere konania, ktoré by odôvodňovalo nepriznanie náhrady trov konania.

90. O konkrétnej výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom.

Poučenie:

Proti výroku o nepripustení zmeny žaloby odvolanie nie je prípustné (ust. § 357 ods. 1 C.s.p. a contrario). Proti ostatným výrokom rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v troch písomných vyhotoveniach.

Podľa ust. § 359 Civilného sporového poriadku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa ust. § 363 Civilného sporového poriadku sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (ust. § 127 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nesplní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).